

DECIZIE

privind încetarea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal

28 mai 2015

mun. Chișinău

Directorul Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova, Vitalie PANIȘ, reieșind din materialele acumulate în cadrul controlului nr. 02-11/119/15, –

CONSTAT:

De facto,

Circumstanțele ce au servit drept motiv pentru declanșarea controlului legalității operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal.

La 27 mai 2015, prin intermediul entităților media, a fost sesizat pretinsul fapt de diseminare ilegală a informațiilor cu accesibilitate limitată din sistemul de evidență - Registrul de stat al persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali, gestionat de Î.S. „Camera Înregistrării de Stat” în partea ce vizează categoriile de date: numele, prenumele și cota de participare a asociaților, în adresa terților neautorizați.

În rezultatul acțiunilor ce se impuneau a fi efectuate în corespundere cu circumstanțele pricinii, la 27 mai 2015, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova (Centrul) a desfășurat un control inopinat la operatorul de date cu caracter personal - Î.S. „Camera Înregistrării de Stat”, fiind constatat faptul dezvoltării/comercializării¹ informațiilor cu accesibilitate limitată², ce consemnează date cu caracter personal, în adresa terților neautorizați – adică oricărei persoane ce achită un quantum pecuniar.

Mai mult, drept justificare a faptului dezvoltării acestor informații cu accesibilitate limitată oricărui solicitant, fără a proba un interes legitim statuat la art. 5 alin. (5) al Legii privind protecția datelor cu caracter personal, au fost invocate prevederile art. 34 alin. (1) al Legii privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, potrivit cărora, aparent, datele din Registrul de stat al persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali ar fi publice, precum și anexei nr. 1 ale actului normativ – Hotărârii Guvernului nr. 926 din 12 iulie 2002 privind aprobarea tarifelor la serviciile cu plată, prestate de Î.S. „Camera Înregistrării de Stat” care oferă

¹În conformitate cu definițiile regăsite în DEX, COMERCIALIZĂ, comercializez, vb. I. Tranz. A pune o marfă, un bun etc. în comerț, a face să devină obiect de comerț. [Pr.: -ci-a-] – Din fr;

²În conformitate cu prevederile art. 8 alin. (1) al Legii privind accesul la informație, potrivit cărora, informația cu caracter personal face parte din categoria informației oficiale cu accesibilitate limitată și constă din date referitoare la o persoană fizică identificată sau identificabilă, a căror dezvoltare ar constitui o violare a vieții private, intime și familiale, iar potrivit alin. (2) al aceluiași articol, accesul la informația cu caracter personal se realizează în conformitate cu prevederile legislației privind protecția datelor cu caracter personal.

posibilitate eliberării (**comercializării**) unor astfel de informații contra plată.

Astfel, Î.S. „Camera Înregistrării de Stat” a inițiat desfășurarea activității de întreprinzător în partea ce vizează comercializarea (dezvăluirea în adresa terților neautorizați) informațiilor cu accesibilitate limitată ce consemnează date cu caracter personal, în baza pretinselor temeuri de drept:

1. în corespundere cu sintagma (primele 12 elemente semantice) ale art. 34 alin. (1) ale Legii privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, citat: „*Datele din Registrul de stat și din actele de constituire sînt publice și accesibile tuturor*”;

2. anexa nr. 1 a actului normativ³ – Hotărîrii Guvernului nr. 926 din 12 iulie 2002 privind aprobarea tarifelor la serviciile cu plată, prestate de Î.S. „Camera Înregistrării de Stat”.

De jure,

Analiza efectuată de Centru a urmărit obiectivul de a aprecia conformitatea prelucrării⁴ datelor cu caracter personal⁵ efectuate de către operatorul de date⁶ - Î.S. „Camera Înregistrării de Stat”.

Avînd în vedere cele menționate supra, Centrul, în calitate de unică Autoritate națională de verificare a conformității prelucrării datelor cu caracter personal, care acționează în condiții de imparțialitate și independență, care are drept scop asigurarea protecției drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal, în special, a dreptului la inviolabilitatea vieții intime, familiale și private, consfințit la art. 28 din Constituția Republicii Moldova - califică ca fiind inadmisibilă diseminarea/comercializarea datelor cu caracter personal în scop de obținere a unui interes pecuniar, dar nelimitîndu-se la acesta, în adresa terților neautorizați.

Pornind de la dreptul internațional și acquis-ul european/național de protecție a datelor cu caracter personal, reliefăm următoarele.

În conformitate cu prevederile art. art. 1, 3 și 4 din CONVENȚIA PENTRU PROTECȚIA PERSOANELOR REFERITOR LA PRELUCRAREA AUTOMATIZATĂ

³ În conformitate cu prevederile art. 2 Legii privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale, potrivit cărora – actul normativ este actul juridic, emis de Guvern și de alte autorități ale administrației publice centrale și locale în temeiul normelor constituționale și legale;

⁴ *prelucrarea datelor cu caracter personal* – orice operațiune sau serie de operațiuni care se efectuează asupra datelor cu caracter personal prin mijloace automatizate sau neautomatizate, cum ar fi colectarea, înregistrarea, organizarea, stocarea, păstrarea, restabilirea, adaptarea ori modificarea, extragerea, consultarea, utilizarea, dezvăluirea prin transmitere, diseminare sau în orice alt mod, alăturarea ori combinarea, blocarea, ștergerea sau distrugerea;

⁵ *date cu caracter personal* – orice informație referitoare la o persoană fizică identificată sau identificabilă (subiect al datelor cu caracter personal). Persoana identificabilă este persoana care poate fi identificată, direct sau indirect, prin referire la un număr de identificare sau la unul ori mai multe elemente specifice identității sale fizice, fiziologice, psihice, economice, culturale sau sociale;

⁶ *operator* – persoana fizică sau persoana juridică de drept public sau de drept privat, inclusiv autoritatea publică, orice altă instituție ori organizație care, în mod individual sau împreună cu altele, stabilește scopurile și mijloacele de prelucrare a datelor cu caracter personal prevăzute în mod expres de legislația în vigoare.

Atenție! Documentul conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr. 0000001-011, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

A DATELOR CU CARACTER PERSONAL⁷ nr. 108 (Strasbourg, 28.01.1981), statul Republica Moldova și-a asumat responsabilitatea și, respectiv, garantează persoanei fizice dreptul la inviolabilitatea vieții intime, familiale și private, indiferent de apartenența etnică, viziuni religioase etc. și/sau activitățile (economice) pe care le desfășoară.

În aceeași ordine de idei, în corespundere cu prevederile art. art. 7, 11 și 16 din Directiva 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date, este prevăzut exhaustiv și fără drept de interpretare, că orice prelucrare de date cu caracter personal, în cazul dat prin dezvăluire, diseminare, transmitere, utilizare etc., urmează a fi efectuată: 1. cu consimțământul subiectului de date cu caracter personal; 2. în absența consimțământului subiectului vizat, cu condiția existenței unei prevederi legale ce se impune a fi efectuată într-un stat democratic.

Urmează a fi menționat că, principiile de protecție a datelor cu caracter personal prevăzute în actele internaționale menționate supra, au fost transpuse echidistant în legislația națională de profil ale cărei premise au fost instituite odată cu adoptarea Constituției Republicii Moldova, în special, dreptul la inviolabilitatea vieții intime, familiale și private statuat la art. 28 al acestei legi.

Reiterăm că, invocarea prevederilor art. 34 alin. (1) ale Legii privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali drept justificare a dezvăluirii/comercializării datelor cu caracter personal - nu poate fi supusă nici unei critici, din simplul motiv, că potrivit chintesenței alin. (1) ale acestui articol, desprindem cu celeritate, citat: *„Datele din Registrul de stat și din actele de constituire sînt publice și accesibile tuturor în condițiile și în limitele prevăzute de legislația:*

„cu privire la accesul la informație”,

În conformitate cu prevederile art. 7 alin. (2) lit. c) al Legii cu privire la accesul la informație, accesul la informațiile oficiale nu poate fi îngrădit, **cu excepția informațiilor cu caracter personal, a căror divulgare este considerată drept o imixtiune în viața privată a persoanei**, protejată de legislația privind protecția datelor cu caracter personal.

În conformitate cu prevederile art. 8 alin. (2) al aceleiași legi, accesul la informația cu caracter personal se realizează în conformitate cu prevederile legislației privind protecția datelor cu caracter personal.

„protecția datelor personale”,

⁷ Republica Moldova a semnat Convenția dată la 04 mai 1998 și a ratificat-o prin Hotărîrea Parlamentului nr.483-XIV din 02 iulie 1999, iar în vigoare aceasta este pentru țara noastră din 01 iunie 2008.* Odată cu instrumentul de ratificare al Convenției au fost depuse Declarații prin care Republica Moldova anunța că nu va aplica Convenția față de prelucrarea datelor cu caracter personal de către persoane fizice exclusiv pentru necesități personale și familiale (cu condiția că prin acestea nu se încalcă drepturile subiecților datelor cu caracter personal), precum și față de prelucrarea datelor cu caracter personal atribuite la informații ce constituie secret de stat, dar, totodată, va aplica Convenția inclusiv față de datele cu caracter personal care nu sînt prelucrate în mod automatizat. De asemenea, Republica Moldova a desemnat Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal în calitate de autoritate competentă pentru implementarea prevederilor Convenției și pentru întreținerea raporturilor de asistență reciprocă cu alte state părți. Ținînd cont de unele aspecte problematice în domeniul protecției datelor cu caracter personal, odată cu intrarea în vigoare, la 6 decembrie 2013, a Legii nr. 271 din 7 noiembrie 2013, au fost revizuite Declarațiile Republicii Moldova la Convenția pentru protecția persoanelor referitor la prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal.

În conformitate cu prevederile art. 4 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal, datele cu caracter personal trebuie să fie: prelucrate în mod corect și conform prevederilor legii; colectate în scopuri determinate, explicite și legitime, iar ulterior să nu fie prelucrate într-un mod incompatibil cu aceste scopuri; adecvate, pertinente și neexcesive în ceea ce privește scopul pentru care sînt colectate și/sau prelucrate ulterior; exacte și actualizate, stocate într-o formă care să permită identificarea subiectului pe o perioadă care nu va depăși durata necesară atingerii scopurilor.

În conformitate cu prevederile art. 5 alin. (1) al Legii privind protecția datelor cu caracter personal, prelucrarea/dezvăluirea datelor cu caracter personal poate fi efectuată cu consimțămîntul subiectului datelor cu caracter personal, or, în cazurile prevăzute la alin. (5) al aceluiași articol – situații irelevante cazului, din considerentul inexistenței unui raport juridic civil din partea solicitantului, care ar legifera pretinsul interes legitim.

„cu privire la registre”

În conformitate cu prevederile art.15 alin. (2) al Legii cu privire la registre, drepturile și obligațiile destinatarului datelor registrului se stabilesc de legislația privind accesul la informație.

În conformitate cu prevederile art. 21 alin. (1) al aceleiași legi, **la ținerea registrelor ce conțin date cu caracter personal vor fi respectate cu strictețe drepturile și libertățile omului**, iar potrivit alin. (2) din același articol, modul de colectare, prelucrare, păstrare și utilizare a datelor cu caracter personal în registrele de stat se stabilește de lege.

În conformitate cu prevederile articolului 24 alin. (1) al aceleiași legi, răspunderea pentru integritatea datelor registrului o poartă deținătorul acestuia, iar în conformitate cu prevederile alin. (3) din acelaș articol, cerințele privind protecția datelor se aprobă de Guvern, dacă legea nu prevede altfel. Posesorul registrului este obligat, în conformitate cu cerințele privind protecția datelor registrului, să asigure măsurile organizatorico-tehnice necesare pentru protecția datelor și respectarea acestor măsuri.

În conformitate cu prevederile art. 30 alin. (4) al aceluiași act legislativ, datele cu caracter personal ale persoanelor fizice se utilizează în temeiul legislației privind protecția datelor cu caracter personal, iar în conformitate cu prevederile alin. (6) al aceluiași articol, deținătorul registrului este obligat să monitorizeze utilizarea datelor în modul stabilit de condițiile privind protecția datelor. Punerea la dispoziție a informației despre utilizarea datelor este reglementată de lege.

În acest context, prevederile art. 1 alin. (2) din Legea cu privire la întreprinderea de stat, reliefează că întreprinderea de stat este un **agent economic independent** cu drepturi de persoană juridică, **care, pe baza proprietății de stat transmise ei în gestiune, desfășoară activitate de întreprinzător**, iar în conformitate cu prevederile art. 9 din aceeași lege, **întreprinderea poate practica orice genuri de activitate prevăzute în statutul ei, cu excepția celor interzise de legislație**.

Explicăm că, în conformitate cu prevederile Legii privind protecția datelor cu caracter personal, titularul de drept asupra datelor cu caracter personal, poate fi doar persoana fizică – subiect al datelor cu caracter personal (și/sau în cazul decesului sau incapacității fizice – succesorii în ordinea prevăzută de Codul civil). Concomitent, potrivit art. 3 al legii precitate, Î.S. „Camera Înregistrării de Stat” – în calitate de operator de date cu caracter personal, este investită, datorită unor circumstanțe specifice activității desfășurate, de a prelucra date cu caracter personal în calitate de operator, însă, acest drept de a prelucra datele subiecților/acționarilor vizați, nu legitimează/presupunerea neîntemeiată a Î.S. „Camera Înregistrării de Stat” de a cataloga ca fiind proprietara acestor informații cu accesibilitate limitată.

Explicăm că, Î.S. „Camera Înregistrării de Stat” poate dezvălui datele cu caracter personal ale subiecților vizați doar cu condiția obținerii consimțământului acestora în vederea prestării unor servicii/activități și/sau în cazul exercitării de către aceasta a unor drepturi patrimoniale/nepatrimoniale ce rezultă din acțiunile/inacțiunile subiectului de date. Însă din acel moment, întreprinderea în calitate de operator de date cu caracter personal își asumă obligația de a respecta inviolabilitatea vieții intime, familiale și private. Respectiv, Î.S. „Camera Înregistrării de Stat” nicidecum nu poate avea calitatea de proprietară vis-a-vis de datele cu caracter personal al unui subiect vizat, în condițiile unei democrații adecvate și civilizate.

Mai mult, invocarea prevederilor actului normativ – anexei nr. 1 din Hotărîrea Guvernului nr. 926 din 12 iulie 2002 privind aprobarea tarifelor la serviciile cu plată, prestate de Î.S. „Camera Înregistrării de Stat”, ca fiind pretinsul act ce legitimează/permite prelucrarea datelor cu caracter personal a persoanelor fizice și care ar încadra acțiunile întreprinderii nominalizate în prevederile exhaustive și inamovibile a art. 4 și art. 5 ale Legii privind protecția datelor cu caracter personal este nefondată, Centrul calificînd acțiunile Î.S. „Camera Înregistrării de Stat” ca fiind excesive în raport cu dezvăluirea datelor cu caracter personal în adresa terților neautorizați.

Reamintim că, potrivit prevederilor art. 2 alin. (1) al Legii privind actele legislative, actele legislative sînt acte adoptate de unica autoritate legislativă a statului în temeiul normelor constituționale, conform procedurii stabilite de Regulamentul Parlamentului, de alte reglementări în vigoare, și ocupă poziția cea mai înaltă în ierarhia actelor normative din Republica Moldova.

Astfel, intenția atribuirii/interpretării Hotărîrii Guvernului nr. 926 din 12 iulie 2002 privind aprobarea tarifelor la serviciile cu plată, prestate de Î.S. „Camera Înregistrării de Stat”, drept act care permite dezvăluirea categoriilor de date cu caracter personal ce vizează asociații întreprinderii – persoane fizice, în adresa oricărui subiect de drept fără a fi justificat interesul legitim (care este prevăzut de către legiuitor ca bază la prelucrarea datelor cu caracter personal în absența consimțământului subiectului de date cu caracter personal în anumite cazuri) contravine prevederilor actelor legislative internaționale și naționale enunțate supra.

Cum a fost exprimat și anterior, distincția dintre drepturile de care beneficiază persoana fizică și obligațiile ce se referă la persoana juridică în partea ce vizează inviolabilitatea vieții intime, familiale și private urmează a fi menținute exhaustiv în

Atenție! Documentul conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr. 0000001-011, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

coroborare cu principiile statuate de Legea privind protecția datelor cu caracter personal, astfel încât, activitatea Î.S. „Camera Înregistrării de Stat” de prestare a serviciilor, să nu depășească scopul declarat și să nu fie aplicate excesiv în raport cu categoriile de date cu caracter personal intenționate a fi dezvăluite față de solicitanții neautorizați. Totodată, urmează a fi reținut că sintagma „date cu caracter personal” reprezintă obiectul protejării din partea statului a drepturilor fundamentale ale omului prin atribuirea Autorității Naționale de control a prelucrării datelor cu caracter personal a atribuțiilor de identificare și contracarare a intențiilor entităților care în mod vădit pot prejudicia dreptul persoanei la viață privată.

Drept confirmare a celor menționate servesc prevederile art. 8 al Convenției europene a drepturilor omului, potrivit căruia *„nu este admis amestecul unei autorități publice și/sau investită cu atribuții de interes public în exercitarea acestui drept decât în măsură în care acest amestec este prevăzut de lege și dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară...”*.

Având în vedere cele menționate supra, precum și în conformitate cu prevederile art. 5 alin. (1), 6, 20 alin. (1) lit. a), e) și art. 27 alin. (4) din Legea privind protecția datelor cu caracter personal; Capitolul II, pct. 3 lit. a), b) și d) din Regulamentul Centrului, aprobat prin Legea nr. 182-XVI din 10 iulie 2008, -

DISPUN:

1. Încetarea imediată a operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal de către Î.S. „Camera Înregistrării de Stat”, adresa juridică - mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint nr. 73, IDNO: 1004600077777 - manifestate prin diseminarea/dezvăluirea datelor cu caracter personal ce vizează asociații întreprinderilor – persoane fizice, în adresa terților neautorizați, care nu se încadrează în prevederile art. 4 și art. 5 ale Legii privind protecția datelor cu caracter personal.

2. Informarea Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova despre acțiunile întreprinse în vederea executării prezentei decizii, în termen de 10 zile din momentul recepționării acesteia.

3. Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova va publica prezenta decizie, pe pagina oficială a acestuia.

4. Decizia cu drept de atac în ordine de contencios administrativ în termen de 30 de zile.

Vitalie PANIȘ
Director

Atenție! Documentul conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr. 0000001-011, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.